

ROSEN

Tonestykker i klassisk stil av Per Bolstad

Svein Haugen kontrabass Arvid Engegård fiolin Håvard Svendsrud trekkspill

Aksent

hsvendsrud.com
aksent.net

Aksent

AKSCD021

ROSEN

Tonestykker i klassisk stil av Per Bolstad

1. Valse Caprice
2. Brunetten, mazurka
3. Landlig vise
4. Polonaise
5. Amor kommer, vals
6. Rosen, mazurka
7. Maaneskinnsdrøm, romance
8. Alumbblad
9. Gavotte
10. Drømmen, romance
11. Vemodsminder, vals
12. Blondinen, mazurka
13. Sympathi, vals
14. Serenade
15. Kronebrura, vals
16. Lensmannspolka
17. Fagre Stryn, vals

Musikeren og komponisten Per Bolstad sr. (1875–1967) var en multikunstner. Han skrev dikt, tekster og skuespill, og malte og tegnet så lenge han hadde synet. På musikkens område er han først og fremst kjent som komponist og utøver av gammel dansemusikk, det vi i dag kaller gammeldans. Også innen musikken hadde han en allsidighet som er mindre kjent. Han skrev blant annet en lang rekke janitsjarmarsjer, dessuten flere viser og et par salmemelodier. Han var også en aktiv utøver av folke- musikk fra Sunnmøre og Nordfjord, ikke minst i NRKs folkemusikkprogrammer gjennom en årrekke.

Per Bolstad komponerte flere svært

vellykkede fiolinstykker i klassisk stil. Det er først og fremst et utvalg av disse som presenteres på dette albumet. Per Bolstad var i yngre dager en dyktig fiolinist, med både klassisk og folkelig musikk på repertoaret. Hele Bolstad-slekten er for øvrig et stort musikk-dynasti. Faren, Per M. Bolstad (1833–1910), var en vidgjeten spillemann. Også han hentet en del impulser fra den klassiske fiolinverdenen, og under et opphold i Bergen lærte han både noter og litt fiolinteknikk. Her hadde han blant annet kontakt med Ole Bull, som han ble løpegutt for. P.M. Bolstads bror Elias Bolstad var for øvrig med som danser ved åpningen av Den

Nasjonale scene i Bergen. Om Per M. og Per Bolstad kunne hatt drømmen om å nå de store høyder innen klassisk fiolinspill, vet vi ikke. I alle fall gjorde tredje generasjon i denne musikalske stekten, Per Bolstad jr. (1899–1931) denne drømmen til virkelighet. Han var et lysende fiolintalent, som etter sin debutkonsert i 1918 ble omtalt som «vår nye Ole Bull» i hovedstadspressen. Per Bolstad jr. hadde studieopphold flere steder, bl.a. i Budapest, hvor han studerte ved akademiet til fiolinisten og pedagogen Jenő Hubay (1858–1937).

Åpningsnummeret, «Valse Caprice», var ifølge den legendariske radiokåsøren Arthur Klæbo (1908–1985) et av Per Bolstads egne glansnumre i yngre dager. Blant annet brukte han stykket under en turné i Sverige og Finland tidlig på 1900-tallet. Det er forøvrig få av komposisjonene på dette albumet vi kan tilfeste eksakt, eller gi

noen sikker bakgrunnsinformasjon om. Sykkene har, så langt man kjenner til, ikke vært innspilt på plate eller spilt offentlig i særlig grad. Et av unntakene er mazurkaen «Rosen», som ble spilt av fiolinisten og kringkastingssamarbeideren Rolf Myklebust (1908–1990) både på konserter og i NRK. Ved siden av de klassiske tonestykkene avsluttes platen med tre av Per Bolstads «danser i gammel stil», som han selv yndet å kalle sine gammeldans-slåtter. En av disse, valsen «Kronebrura», ble skrevet til et bryllup i Oppstryn i 1892 og er derfor blant Per Bolstads eldste komposisjoner.

Utgangspunktet for det vi hører på plata, er Per Bolstads egne versjoner for fiolin og klaverakkompagnement. Disse har blitt bearbeidet for beseinngen fiolin, trekkspill og bass av trioen som spiller.

Aksent vil rette en takk til Egil Røssaak, Svein Nesje og Nasjonal-

biblioteket for utlån av originalmanuskripter. Videre en stor takk til Inge og Trude Bolstad, komponistens barnebarn og oldebarn, for velvilje i forbindelse med utgivelsen. Til sist en takk til Kulturrådet og Sparebank 1 Modum som har støttet utgivelsen økonomisk.

*Etterstad, 1. mars 2019
Håvard Svendsrud*

Per Bolstad

PER BOLSTAD

Per Bolstad

Per Martin Ludvig Bolstad (1875–1967), kjent som Per Bolstad sr., er med sine 600 danser i gammel stil, den kanskje mest produktive komponist innen norsk gammeldans. Han skrev også musikk i andre sjangere.

Han var født i Ålesund, hvor han levde store deler av livet. Han bodde også i perioder på Vartdal, i Stockholm, Oslo og Bergen.

Sin første musikkundervisning fikk Per Bolstad i 6-årsalderen hos den tyske organisten Georg Spies i Ålesund. Da organisten døde året etter, ble det faren, den kjente spillemannen Per Mathiasen Bolstad (1833–1910) som ble hans viktigste læreremester. Mange år senere, rundt 1900, studerte han musikkteori hos professor Fridolf Bock i Sverige.

I 1890, som 15-åring, dannet han sitt første orkester hvor besetningen kunne variere fra 4 til 8 musikere.

Orkesteret ble raskt populært på ulike arrangementer, teateroppsetninger og ball, spesielt i Ålesund.

Som fiolinist var Bolstad siden rundt om i landet og ga konserter med både klassisk musikk og bygdeslåtter på programmet. Han var også på turneer i Sverige og Finland, til og med til tsaren i St. Petersburg.

Han skrev sin første komposisjon, «Den første», som 14-åring i 1889. Han var spesielt produktiv med å skrive musikk utover i 1890-årene, fordi han hele tiden hadde behov for nytt repertoar til ensemblet sitt. Han fortsatte med komponeringen praktisk talt hele livet. Hans vals «Ved lederen» ble uroppført

så sent som på hans 90-års dag i 1965, av Kringkastingsorkesteret ledet av Øivind Berg.

Per Bolstads danser har ofte en kontinental karakter, influert av tysk ballmusikk, «Schrammel-musikk» og wienermusikk. Samtidig var Bolstad opptatt av å gi komposisjonene sine et klart norsk uttrykk. Man kan derfor si at hans musikk er en kryssing av musikalske motebølger i Mellom-Europa på siste halvdel av 1800-tallet, og norsk slåtte-tradisjon.

Bolstad spilte første gang i radio i 1927, da med klaverakkompagnement. Fra 1935 spilte han med sitt senere så kjente ensemble i radio. Per Bolstads ensemble var i mange år et begrep i NRK.

Bolstads store ufordring i livet var at han mistet synet, og sin siste note skrev han i 1928. At han var blind la allikevel ikke bånd på hans skapende drivkraft, men han måtte hele tiden ha

hjelp til å skrive musikken ned.

Per Bolstad hadde en sønn, som også het Per, kjent som Per Bolstad jr. (1899–1931). Han var regnet for å være et av de største fiolintalentene i Norge siden Ole Bull, men døde dessverre svært ung. Trekkspilleren Einar Bolstad (1902–1984), kjent som komponist av «Ekko mazurka», var også sønn av Per Bolstad. De to spilte sammen blant annet i NRK i 1932.

Per Bolstads familie på farens side kom fra Stryn i Nordfjord. Mange assosierer Per Bolstad med Stryn, ikke minst på grunn av hans største suksess som komponist, valsen «Fagre Stryn».

Bolstad ble tildelt Kongens fortjenestemedalje i gull i 1959. Han er også hedret med et monument i Kongens gate i Ålesund, og med en minnestein på Per Bolstads plass i Stryn.

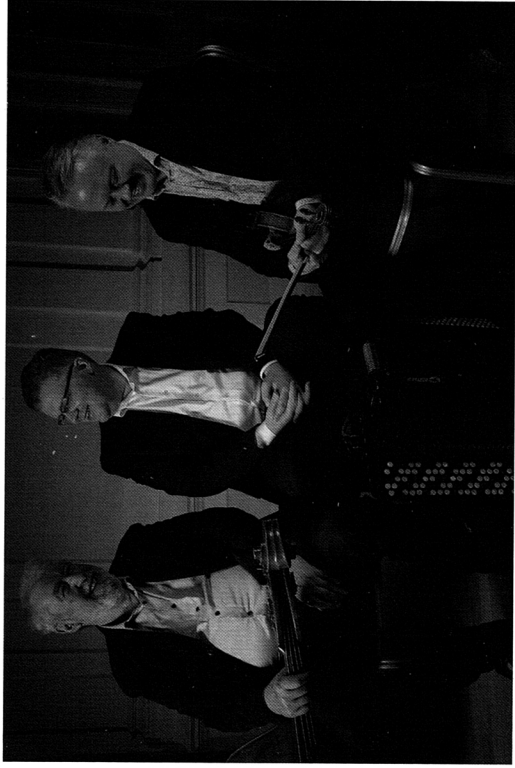

Dette bildet er tatt i Kristiania i 1919, og viser Per Bolstad sammen med kona Sofie og sønnen Per Bolstad jr. (t.v.). Sistnevnte var allerede på denne tiden kjent som et lysende fiolintalent.

ARVID ENNEGÅRD (f. 1963) er fra Bodø i Nordland. Sine omfattende musikkstudier har han både fra Trondheim, New York og Salzburg. I Salzburg ble Engegård sterkt influert av Sándor Végh, leder av «Camerata Academia». Her var Engegård solist og konsertmester i en lang periode. I dag er Arvid Engegård en etterspurt solist, kammermusiker og dirigent, med oppdrag over hele Europa. Engegård er primarius for Engegårdkvartetten, kunstnerisk leder for Lofoten internasjonale kammermusikkfestival og minifestivalen «på 123» i Oslo.

HÅVARD SVENDSRUD (f. 1974) er fra Modum i Buskerud. Han har sin musikkutdannelse fra Barratt Due Musikk-institutt, og har siden 1998 jobbet som frilansmusiker med et vidt spekter av engasjementer. Som solist har han markert seg med turneer i USA, Venezuela, Tyskland og hele Norden. Svendsrud er dessuten virksom som arrangør, orkesterleder, akkompagnatør, og ikke minst som plateprodusent med sitt eget selskap, Aksent.

SVEIN HAUGEN (f. 1945) er fra Andøy i Nordland, og har musikkstudier fra Norge, Polen, Tyskland og Amerika. Han var bassist i Oslo Filharmoniske orkester i 38 år, ved siden av en utstrakt virksomhet som musiker i bl.a. ensemblet Sturm und Drang. I dag er han tilknyttet flere ensembler og profesjonelle norske orkestre. I 2012 mottok Svein Haugen Andøy kommunes kulturpris.

Svein Haugen, Håvard Svendsrud og Arvid Engegård

